

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (Українська мова і література).
Мова і література (польська))
першого рівня вищої освіти (бакалавр)**

**за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізації Польська мова
галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка**

**Кваліфікація: вчитель української мови і літератури та зарубіжної
літератури, вчитель польської мови основної школи**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
НА ЗАСІДАННІ ВЧЕНОЇ РАДИ УНІВЕРСИТЕТУ**

Голова вченої ради

проф. Безлюдний О. І.

(протокол № 1 від «29» серпня 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2017 р.

Ректор проф. О. І. Безлюдний

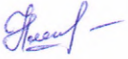
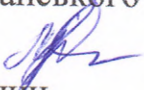
(наказ № 1762 від «31» серпня 2017 р.)

Передмова

Освітньо-професійну програму розроблено робочою групою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ (ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ):

1. **Тищенко Тетяна Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини – гарант освітньої програми.
2. **Зелінська Оксана Юріївна**, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
3. **Осіпенко Наталія Сергіївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
4. **Ріднева Любов Юріївна**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри слов'янських мов та зарубіжної літератури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
014 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізація: Середня освіта (Мова і література (польська))**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Факультет української філології Кафедра української мови та методики її навчання Кафедра української літератури, українознавства та методик їх навчання Кафедра слов'янських мов та зарубіжної літератури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури, вчитель польської мови основної школи
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (польська))
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання: 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Серія НД № 2489132 Відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 28 травня 2015 року протокол № 116 (наказ МОН України від 10.06.2015 р. № 1415л) з галузі знань (спеціальності) 01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта визнано акредитованим за рівнем бакалавр (на підставі наказу МОН України від 19.12.2016 р. № 1565). Термін дії сертифіката до 1 липня 2025 року.
Цикл/рівень	FQ – ENEA – перший цикл, QF-LLL – 7 рівень, НРК – 7 рівень.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська, польська
Термін дії освітньої програми	3 роки 10 місяців
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://ff.udpu.org.ua/navchannya/osvitni-prohramy-2/os-bakalavr
2 - Мета освітньої програми	
Формувати професійні компетентності майбутніх учителів української мови і літератури та зарубіжної літератури, польської мови та літератури, здатних розв'язувати типові завдання у сфері організації та провадження освітньої діяльності в закладах середньої освіти.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Українська мова, мультидисциплінарна; галузь знань – українська мова та дотичні – російська мова, польська мова, теорія комунікації, знання іноземної – бажано. Програма передбачає такі компоненти: - цикл загальної підготовки (86 кредитів ЄКТС, 2580 годин); - цикл професійної підготовки (67 кредитів ЄКТС, 2010 годин; разом з практичною підготовкою); - дисципліни вільного вибору (60 кредитів ЄКТС, 1800 годин); - практична підготовка – 24 кредити; - атестація – 3 кредити.
Орієнтація освітньої програми	Програма ґрунтується на загальновідомих наукових результатах із мовознавства та літературознавства, спрямована на інтеграцію фахової підготовки у галузі української та польської філології з інноваційною діяльністю, подальшу професійну та наукову кар'єру.
Основний фокус освітньої програми	Загальна освіта за предметною галуззю з урахуванням спеціалізацій. Ключові слова: освіта, українська мова і література, зарубіжна

та спеціалізації	література, польська мова.
Особливості програми	навчання проводять двома мовами – українською і польською; окремі курси дисциплін, пов'язані з вивченням польської мови, читають запрошені польські науково-педагогічні працівники, викладачі Уманського державного педагогічного університету, які закінчили магістратуру чи пройшли науково-педагогічне стажування у вищих навчальних закладах Польщі. Навчаючись за цією освітньою програмою, студенти мають можливість одержати диплом і польського навчального закладу. Студенти беруть участь у спеціальних семінарах разом зі студентами-учасниками програм МіГуС, Еразмус.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр може працювати в освітній та літературно-видавничій галузях; забезпечувати освітній процес у закладах середньої, у засобах масової інформації, PR-технологіях; в органах державної виконавчої влади; в апараті (секретаріаті) органів місцевого самоврядування; у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо. Випускники програми спрямовані на освітню діяльність відповідно до чинного Національного класифікатора України (ДК 003:2010). Фахівці здатні обіймати такі первинні посади: 3439 – фахівець (українська мова і література, польська мова і література); 3340 – лаборант (освіта); викладач-стажист; 3491 – лаборант наукового підрозділу (українська мова і література); 3431 – відповідальний секретар редакції; інспектор з контролю за виконанням доручень; секретар адміністративний; секретар органу самоорганізації населення; секретар комітету (організації, підприємства, установи); 3435 - організатор діловодства.
Подальше навчання	Можливість навчатися за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) або за іншими спорідненими спеціальностями.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програмою передбачено студентоцентризований стиль навчання, самонавчання, проблемно зорієнтоване навчання. Лекційні курси поєднано із семінарськими, практичними, лабораторними заняттями, спеціальними та педагогічними практиками.
Оцінювання	Екзамени (усні для концептуальних частин та письмові – для перевірки основних знань), заліки, захисти практики, курсових робіт, атестація.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати проблемні питання та вирішувати практичні завдання з української мови і літератури в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК І. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

	<p>ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 9. Здатність використовувати знання англійської мови в освітній діяльності.</p> <p>ЗК 10. Розуміння культури й традицій України та інших країн</p> <p>ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно зорієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури, зарубіжної літератури та польської мови і літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови та літератури, зарубіжної літератури та польської мови і літератури аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.</p> <p>ФК 4. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>ФК 6. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругозору учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>ФК 7. Здатність критично осмислювати нові художні тенденції в українській та світовій літературі, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.</p> <p>ФК 8. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>ФК 9. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.</p> <p>ФК 10. Знання ключових понять фонетики, орфографії польської мови, володіння лексикою польської мови за орієнтовними темами; збагачення словникового запасу.</p> <p>ФК 11. Розуміння закономірностей розвитку польської мови; здатність використовувати мовний матеріал лінгвокраїнознавчого мінімуму із соціально-побутової, соціально-культурної та ділової сфери спілкування.</p> <p>ФК 12. Знання основних понять і категорій методики навчання польської мови; теоретичних засад формування в учнів іншомовної лексичної, граматичної і фонетичної компетенції; сучасних підходів до формування в учнів іншомовної мовленнєвої компетенції в аудіюванні, читанні,</p>

<p>Комунікація:</p> <p>Автономія відповідальність:</p>	<p>традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.</p> <p>ПРН 11. Розрізняти епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української та зарубіжної літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.</p> <p>ПРН 12. Використовувати гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p> <p>ПРН 13. Володіти основами професійної культури, мати здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.</p> <p>ПРН 14. Володіти методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури, зарубіжної літератури та польської мови і літератури; уміти здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.</p> <p>ПРН 15. Бути здатним до рефлексії, мати навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх розв'язання.</p> <p>ПРН 16. Формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування.</p> <p>ПРН 17. Організовувати співпрацю учнів (вихованців), ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).</p> <p>ПРН 18. Керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ПРН 19. Ефективно спілкуватися в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</p> <p>ПРН 20. Бути здатним учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРН 21. Бути здатним аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів.</p> <p>ПРН 22. Бути здатним організовувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.</p> <p>ПРН 23. Забезпечувати охорону життя й здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Склад проектної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Наявна матеріально-технічна база, що забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів. Обладнаний комп'ютерний клас. Працюють лабораторії «Східноподільський лінгвокраєзнавчий науково-координаційний центр», «Проблеми підготовки студентів-філологів до українознавчої роботи в школі»,</p>

	«Театр Слова», «Центр дослідження вишивки Східного Поділля», «Центра творчої майстерності вчителя імені С. Павленка», науково-методичний кабінет, Польський культурно-освітній центр УДПУ.
Інформаційне та навчально – методичне забезпечення	Освітній процес забезпечений навчально-методичними комплексами, підручниками та посібниками. Навчальні курси розміщені в системі інформаційно-освітнього середовища для студентів очної та заочної (дистанційної) форм навчання. Наукові роботи завантажені в інституційний репозитарій університету.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладені угоди: - з військовою академією (м. Одеса) «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу», - із Сумським державним університетом «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу», - з ДП «Український дитячий центр «Молода гвардія»» (для здійснення педагогічної діяльності та проходження виробничої практики), - з ТОВ «Лижна школа» (Буковель) для проведення практик студентів та надання методичної допомоги майбутнім вчителям.
Міжнародна кредитна мобільність	Реалізуються програми подвійного диплома: Університет у м. Порту (Португалія) Тракійський університет у м. Стара Загора (Болгарія) Державна вища школа професійної освіти ім. Іполіта Цегельського у м. Гнезно (Польща) Поморська академія у м. Слупську (Польща) Державна вища професійна школа імені Я.А. Коменського у м. Лешно (Польща) Академія імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща) Інститут європейської культури Познанського університету імені Адама Міцкевича в м. Гнезно (Польща) Державна вища школа професійної освіти в м. Хелмі (Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Передбачена можливість навчання іноземних студентів. Іноземні студенти навчаються в одній групі зі студентами-українцями, до них застосовуються ті самі вимоги, що й до українців.

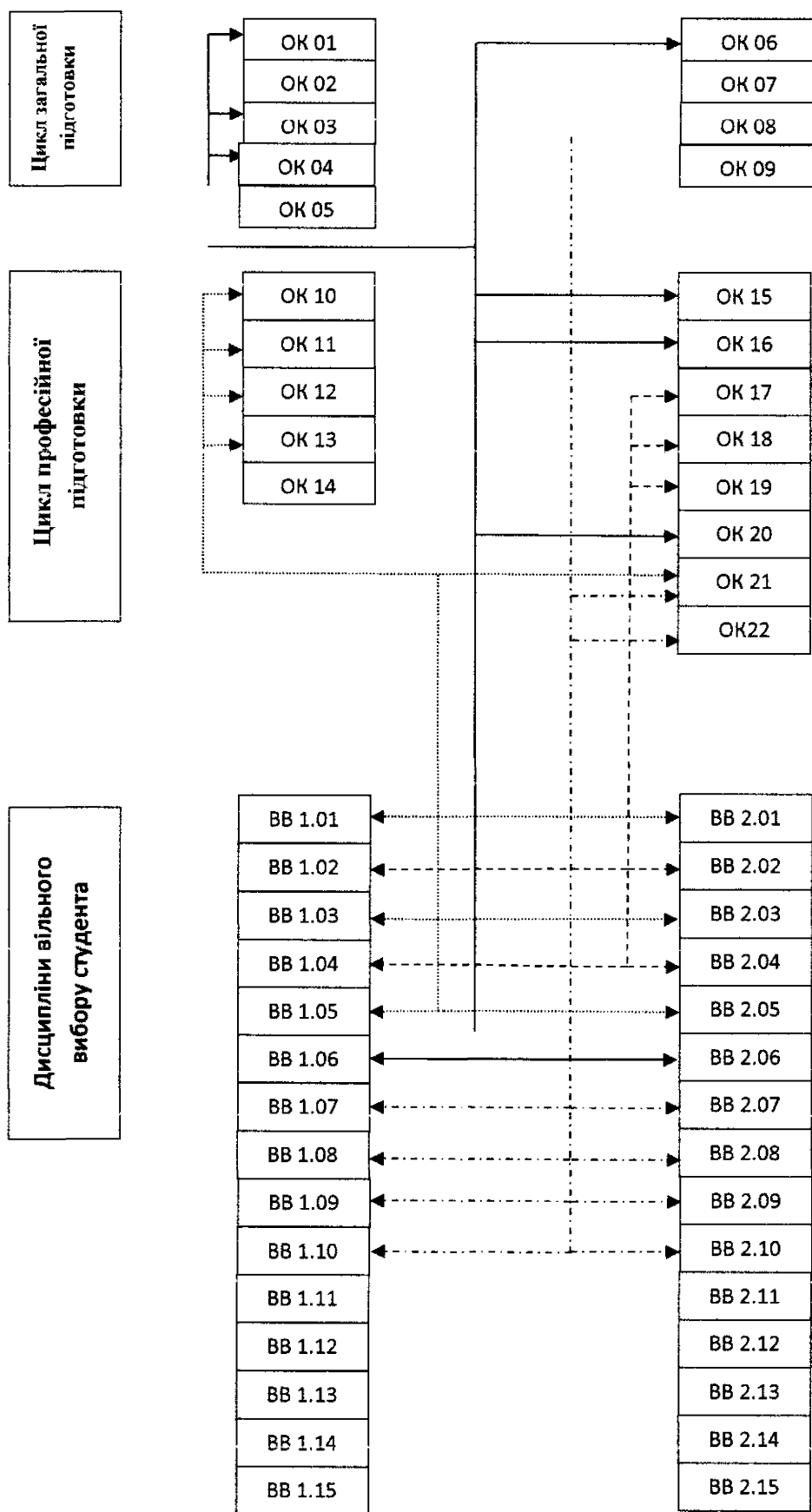
2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
I	Цикл загальної підготовки		
ГП	Гуманітарна підготовка		
OK 01	Історія та культура України	4	екзамен
OK 02	Філософія	4	екзамен
OK 03	Політична та соціологічна науки	3	екзамен
OK 04	Іноземна мова	9	екзамен, залік
OK 05	Фізичне виховання	4	Залік
ФП	Фундаментальна підготовка		
OK 06	Охорона праці та безпека життєдіяльності	3	Залік
OK 07	Вікова фізіологія і шкільна гігієна з основами медзнань	3	Залік
OK 08	Сучасна українська літературна мова	28	екзамен, залік
OK 09	Історія української літератури	28	екзамен, залік
II Цикл професійної підготовки			
ППП Психолого-педагогічна підготовка			
OK 10	Педагогіка	8	екзамен
OK 11	Психологія	6	екзамен
OK 12	Методика навчання української мови	7	екзамен, залік
OK 13	Методика навчання української літератури	7	екзамен, залік
OK 14	Методика навчання зарубіжної літератури	4	екзамен
НПП Науково-предметна підготовка			
OK 15	Українознавство	3	Залік
OK 16	Історія зарубіжної літератури	14	екзамен, залік
OK 17	Вступ до мовознавства	3	екзамен
OK 18	Вступ до літературознавства	3	екзамен
OK 19	Старослов'янська мова	3	екзамен
OK 20	Історична граматики української мови	3	екзамен
OK 21	Ділова українська мова	3	екзамен
OK 22	Фольклор	3	Залік
Вибіркові компоненти ОП			
ВВ	Блок №1		
ВВ1.01	Сучасна польська мова (II)	6	екзамен
ВВ1.02	Сучасна польська мова (III)	8	екзамен
ВВ1.03	Сучасна польська мова (IV)	8	екзамен
ВВ1.04	Історія польської мови	3	Залік
ВВ1.05	Лексикологія польської мови	3	Залік
ВВ1.06	Країнознавство	3	екзамен
ВВ1.07	Методика навчання польської мови	3	екзамен
ВВ1.08	Практичний та ономастичний аспект української мови	4	Залік
ВВ1.09	Дитяча література та практикум з виразного читання	3	Залік
ВВ1.10	Культура мовлення	3	екзамен
ВВ1.11	Українська діалектологія	3	Залік
ВВ1.12	Стилістика української мови	4	екзамен

BB1.13	Історія української літературної мови	3	екзамен
BB1.14	ІК технології в галузі	3	Залік
BB1.15	Історія педагогіки	3	Залік
	Вибірковий блок №2		
BB2.01	Практичний курс польської мови (II)	6	екзамен
BB2.02	Практичний курс польської мови (III)	8	екзамен
BB2.03	Практичний курс польської мови (IV)	8	екзамен
BB2.04	Сучасна польська мова в діяхронії	3	Залік
BB2.05	Лексикологічний практикум польської мови	3	Залік
BB2.06	Лінгвокраїнознавство Польщі	3	екзамен
BB2.07	Шкільний курс польської мови та методика її навчання	3	екзамен
BB2.08	Практичний курс української мови	4	Залік
BB2.09	Українська література для дітей	3	Залік
BB2.10	Соціолінгвістика	3	екзамен
BB2.11	Наріччя української мови	3	Залік
BB 2.12	Функціональні стилі сучасної української мови	4	екзамен
BB 2.13	Історична лексикологія	3	екзамен
BB 2.14	Українська міфологія	3	Залік
BB 2.15	Українська лексикографія	3	Залік
	Практична підготовка		
П.1	Навчальна (фольклорна, психолого-педагогічна, діалектологічна, фахова)	12	Залік
П.2	Виробнича (педагогічна практика з фахових методик (пробні уроки), педагогічна практика)	12	екзамен
	Атестація	3	
Загальний обсяг вибірових компонент:			90
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			240

3. Структурно-логічна схема

Затверджено на засіданні вченої ради факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 18 від 28.10 2017 р.).

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

Тищенко Тетяна Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Розробники:

Зелінська Оксана Юріївна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Осіпенко Наталія Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Ріднева Любов Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри слов'янських мов та зарубіжної літератури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

